

Instrukcja wyliczenia wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (miesiąc do miesiąca)
- pochodzi z publikacji "Co warto wiedzieć o inflacji?", która została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny i została umieszczona na stronie <http://stat.gov.pl> w zakładce publikacje.

Jak obliczyć wskaźniki cen dla okresów odniesienia innych niż publikowane?

Ze względu na obszerność dostępnych danych wskaźniki cen nie są prezentowane przez statystykę dla wszystkich okresów odniesienia. Można je natomiast obliczyć samodzielnie, stosując metodę nawiązań łańcuchowych, przy wykorzystaniu wskaźników mających za podstawę okres poprzedni = 100. Metoda ta polega na przemnożeniu pierwszego wskaźnika w łańcuchu wykorzystywanym do nawiązań przez kolejny wskaźnik i podzieleniu przez 100. Tak otrzymany wskaźnik, zaokrąglany jest do jednego miejsca po przecinku i mnożony przez kolejny wskaźnik, analogicznie jak w poprzednim kroku. Działania obliczeniowe należy powtarzać, aż do ostatniego wskaźnika w łańcuchu nawiązań. Przy stosowaniu tej metody nie należy łączyć wskaźników z różnych okresów czasowych (np. na przemian wskaźników miesięcznych ze średniorocznymi), jeśli brak okresu (np. miesiąca) stanowiącego nawiązania pomiędzy wskaźnikami.

Przykładowo, w celu obliczenia zmian cen w okresie od marca do czerwca 2019 r., należy zastosować miesięczne wskaźniki cen, mające w podstawie miesiąc poprzedni=100. Pierwszym wykorzystanym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w metodzie nawiązań łańcuchowych będzie w tym przypadku wskaźnik miesięczny za kwiecień 2019 r. (przy podstawie marzec 2019 r.=100), zaś ostatnim zastosowanym wskaźnikiem będzie wskaźnik miesięczny za czerwiec 2019 r. (przy podstawie maj 2019 r.=100).

Należy przy tym pamiętać o dzieleniu po każdym działaniu wyniku przez 100 i zaokrąglaniu według matematycznej reguły do jednego miejsca po przecinku. Zgodnie z tym opisem, obliczenia powinny przebiegać według następującego wzoru:

$$\text{IV 2019}(\text{III 2019}=100) * \text{V 2019}(\text{IV 2019}=100) * 1/100 * \\ * \text{VI 2019}(\text{V 2019}=100) * 1/100 = \text{VI 2019}(\text{III 2019}=100)$$

Wynikiem działania wykonanych według powyższego wzoru, przy wykorzystaniu danych opublikowanych przez GUS, jest wskaźnik cen za czerwiec 2019 r. w stosunku do marca 2019 r.:

$$101,1 * 100,2 * 1/100 * 100,3 * 1/100 = 101,6$$

Otrzymany wynik oznacza, że ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu 2019 r. były wyższe niż w marcu 2019 r. o 1,6%.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych dla dowolnie wybranych okresów można w ten sposób obliczyć dla każdej grupy produktowej według Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu, zarówno dla każdego typu gospodarstwa domowego, jak i uśrednione dla wszystkich gospodarstw domowych.